

NOTEIKUMI UN RĪKOJUMI
PAR
KOMŪNĀLO PAŠVALDĪBU

1943. g.

Izdevis Iekšlietu ģenerāldirekcijas Pašvaldības departaments.

NOTEIKUMI UN RĪKOJUMI
PAR
KOMŪNĀLO PAŠVALDĪBU

1943. g.

Izdevis Iekšlietu ģenerāldirekcijas Pašvaldības departaments.

AIV Nr. II/01689. Metlens 9000. Grafisko materiālu un papīru centrāles papīrs 61×86 cm. Iespiesta un brošēta Valsts tipografijā Rīgā, Herm. Göring'a ielā 6. Izdota 1943. g. decembrī.
Pas. 2616 43 11. Atj. 30683

NOTEIKUMI

par komūnālās pašvaldības ieviešanu.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 16. maija 85. num. 449. lpp. un
Amtsblatt 1942. g. 31. decembra 3. num. 293. lpp.

Novēršoties principiāli no boļševistiskas sistēmas un apzi-
noties organiskas, īstas pašatbildības garā veiktas pārvaldības
nozīmi un vērtību, noteicu uz ieņemto austrumu apgabalu
reichsministra 1942. g. 21. februāra noteikumu par tiesību no-
teikšanu ieņemtos austrumu apgabalos („V. Bl. R. M. Ost.“
11. lpp.) 2. § pamata sekojošo:

1. §

Apriņķi, pilsētas un pagasti, kas pēc pirmsboļševiku laika
tiesībām bija pašvaldības vienības, tagad atkal ir publiskas
novadu vienības, kuŗas pārvalda pašas sevi uz savu atbildību.

2. §

Apriņķu, pilsētu un pagastu darbībai jānorisinās saskaņā
ar pastāvošajām tiesībām un vācu virspārvaldības mērķiem.

3. §

(1) Pašvaldības vienības vadītājs vada pārvaldīšanu ar
pilnīgu un vienam pašam piekritīgu atbildību.

(2) Tiesiskās attiecībās viņam piekrīt pārstāvība.

(3) Savā amatā viņš stājas ar iecelšanu.

4. §

Pašvaldības vienības vadītājam ir padomdevēji, kuŗus ap-
riņķos sauc par apriņķa padomniekiem, pilsētās par pilsētas
padomniekiem un pagastos par pagasta padomniekiem. Pirms
svarīgiem lēmumiem viņi jāuzklausā.

5. §

Pašpārvaldes organi vācu virspārvaldības noteikumu ro-
bezās vada apriņķu, pilsētu un pagastu uzraudzību.

6. §

Šo noteikumu izpildīšanai un ievēšanai vajadzīgos tiesību un pārvaldības priekšrakstus izdod pēc ģenerālkomisāru tuvākiem norādījumiem.

7. §

Šie noteikumi nav piemērojami Baltrutēnijas ģenerālapgabalam.

Attiecībā uz Rīgas pilsētu paturēta tiesība izdot sevišķas normas.

8. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1942. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1942. g. 15. maijā.

Austrumu apgabala reichskomisārs

LOHSE.

IZPILDNOTEIKUMI

pie noteikumiem par komūnālās pašpārvaldības ievēšanu.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 5. jūlija 125. num. 649. lpp., izlabojums Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 21. jūlija 138. num. 722. lpp. un Amtsblatt 1942. g. 30. jūnija 9. num. 43. lpp.

Pamatojoties uz Austrumu apgabala reichskomisāra 1942. g. 15. maija noteikumu par komūnālās pašpārvaldības ievēšanu (Vbl. RKO. 99. lpp.; Rīkojumu Vēstneša 449. lpp.) 6. § noteikumu sekojošo:

I. Likumu spēkā stāšanās.

1. §

(1) 1927. g. 5. novembra likums par aprinķu pašvaldību (Lik. kr. 1927. g. 193) 1934. g. 16. jūlija redakcijā noteikts par spēkā esošu.

(2) 1939. g. 30. jūnija pilsētu pašvaldības likums (Lik. kr. 1939. g. 109) un 1922. g. 21. jūnija likums par pagastu pašval-

dību (Lik. kr. 119) 1940. g. 17. jūnija redakcijā noteikti par spēkā esošiem.

(3) Minētie likumi ir spēkā tiktāl, ciktāl šie noteikumi un uz šo noteikumu pamata izdotie iekšlietu ģenerāldirektora rīkojumi neko nenoteic citādi.

(4) Apriņķu, pilsētu un pagastu pašvaldību darbībai jānotiek saskaņā ar Lielvācijas valsts politiskām, militārām un saimnieciskām interesēm. Šaubu gadījumus izšķir ģenerālkomisārs.

II. Pašvaldības vienību organi.

2. §

(1) Pašvaldības vienības vadītājs apriņķos ir apriņķa vecākais, pilsētās — pilsētas vecākais un pagastos — pagasta vecākais.

(2) Pašvaldības vienības vadītājs vada pārvaldību ar pilnību un viņam vienam pašam uzliktu atbildību.

(3) Apriņķa valdes, pilsētas padomes un pagasta padomes uzdevumi un piekritības, kas noteikti šo noteikumu 1. § minētos likumos, pāriet uz pašvaldības vienības vadītāju.

3. §

Pēc 1942. g. 15. maija noteikumu 4. § iecerjamiem apriņķu padomniekiem, pilsētu padomniekiem un pagastu padomniekiem ir uzdevums dot pašvaldības vadītājam padomus un gādāt par to, lai iedzīvotāji izprastu viņa rīcību. Viņiem ar savu darbību jāsarģa un jāveicina vienīgi vispārības labums.

4. §

(1) Apriņķu padomniekus, pilsētu padomniekus un pagastu padomniekus uz pašvaldības vienības vadītāja priekšlikumu ieceļ un atceļ uzraudzības iestāde.

(2) Ieceļot apriņķu padomniekus, pilsētu padomniekus un pagastu padomniekus, jāievēro atsevišķi iedzīvotāju slāņi un pārvaldības iecirkņa daļas. Ieceļami tikai uzticami, piedzīvojuši un nopelniem bagāti vīri.

III. Iedzīvotāju pienākumi.

5. §

(1) Katram iedzīvotājam ir pienākums uzņemties kādu goda amata darbību. Iedzīvotāju ieceļ goda amata darbībai

pašvaldības vienības vadītājs. Iecēlumu var katrā laikā atsaukt.

IV. Komūnālā uzraudzība.

6. §

(1) Uzraudzība par apriņķu un apriņķiem nepakļautu pilsētu darbību piekrīt iekšlietu ģenerāldirektoram.

(2) Uzraudzība par apriņķim piederīgu pilsētu un pagastu darbību piekrīt apriņķa vecākam.

7. §

Apriņķim nepakļautas pilsētas ir: Liepāja, Jelgava un Daugavpils.

V. Revīzijas iestāde.

8. §

(1) Pie pašvaldības vienībām, ja tas ir vajadzīgs, jānodibina revīzijas iestāde.

(2) Revīzijas iestādes vadītāju uz apriņķa vecākā vai pilsētas vecākā priekšlikumu un ar revīzijas uzraudzības iestādes priekšnieka piekrišanu ieceļ un atceļ iekšlietu ģenerāldirektors.

(3) Apriņķu revīzijas iestādei tajā pašā laikā piekrīt uzraudzība par apriņķim piederīgo pilsētu un pagastu revīzijas iestādēm.

VI. Tiesisko un pārvaldības priekšrakstu izdošana.

9. §

Šo noteikumu izpildīšanai vajadzīgos tiesiskos un pārvaldības priekšrakstus izdod iekšlietu ģenerāldirektors.

VII. Spēkā stāšanās.

10. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1942. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1942. g. 27. jūnijā.

Ģenerālkomisārs, Rīgā,
Dr. DRECHSLER.

OTRIE IZPILDNOTEIKUMI pie noteikumiem par komūnālās pašvaldības ievešanu.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 27. novembra 249. num. 1337. lpp.
un Amtsblatt 1942. g. 2. decembra 37. num. 353. lpp.

Pamatojoties uz Austrumzemes reichskomisāra 1942. g. 15. maija noteikumu par komūnālās pašvaldības ieviešanu (VBl. RKO. 99. lpp.; Rīk. Vēstn. 449. lpp.) 6. § noteicu sekojošo:

1. § Kamēr Austrumzemes reichskomisāra 1942. gada 15. maija noteikumu par komūnālās pašvaldības ieviešanu 7. § 2. daļā Rīgas pilsētai paredzētās sevišķās normas vēl nav ieviestas spēkā, minēto noteikumu 1. un 2. § normas piemērojamas arī Rīgas pilsētai.

2. § Pilsētas pārstāvēšana tiesiskās attiecībās piekrīt pilsētas pārvaldes vadītājam.

3. § Šie noteikumi stājas spēkā atpakaļēji ar 1942. g. 1. jūliju.

Rīgā, 1942. g. 19. novembrī.

Generālkomisārs Rīgā
Dr. DRECHSLER.

NOTEIKUMI par aprinķu pašvaldības darbību.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 11. jūlija 130. num. 683. lpp. un
Deutsche Zeitung im Ostland 1942. g. 16. jūlija 192. num.

Pamatojoties uz Austrumu apgabala reichskomisāra 1942. g. 15. maija noteikumu par komūnālās pašvaldības ieviešanu 6. § (VBl. RKO. 99. lpp.), nosaku sekojošo:

1. §

Aprinķu pašvaldības darbojas uz 1927. g. 5. novembra likuma par aprinķu pašvaldību (Lik. kr. 1927. g. 193) pamata tādā redakcijā, kāda bija spēkā 1934. g. 16. jūlijā. Pēc 1940. g. 17.

jūnija izdotie likumi un noteikumi piemērojami, ciktāl tie pēc 1941. g. 1. jūlija nav noteikti atcelti.

2. §

(1) Apriņķa pašvaldība aptver pagastu un pilsētu pašvaldības apriņķa robežās.

(2) Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētas nav iekļautas apriņķa pašvaldībā.

(3) Apriņķa pašvaldība pārzina vietējās pārvaldības, kultūrālās un saimniecības lietas apriņķī. Pašvaldības lietās apriņķa pašvaldība darbojas patstāvīgi un ar savu atbildību, bet zemes vispārējās pārvaldības lietās — pēc centrālo iestāžu norādījumiem.

3. §

(1) Apriņķa pašvaldību pilnā mērā vada apriņķa vecākais, kas pilnīgi atbild par pašvaldības darbības likumību un lietderību.

(2) Apriņķa vecākam ir vairāki palīgi — atsevišķo nodaļu vadītāji. Vecākā palīgi izpilda pašvaldības uzdevumus apriņķa vecākā noteiktās robežās un apmēros. Viens no apriņķa vecākā palīgiem ir apriņķa vecākā vispārīgais vietnieks, kas izpilda vecākā vietu viņa prombūtnes laikā. Viņu sauc par „pirmo palīgu“.

(3) Apriņķa vecākais nosaka kārtību, kādā pārējie palīgi uzņemas apriņķa vecākā vispārējā vietnieka pienākumus pirmā palīga prombūtnes gadījumā.

4. §

(1) Apriņķa vecāko ieceļ un atbrīvo no amata ģenerālkomisārs uz iekšlietu ģenerāldirektora priekšlikumu.

(2) Apriņķa vecākā palīgus ieceļ un atbrīvo no amata iekšlietu ģenerāldirektors uz attiecīgā resora ģenerāldirektora priekšlikumu. Pirmo apriņķa vecākā palīgu ieceļ iekšlietu ģenerāldirektors ar apgabala komisāra piekrišanu.

(3) Pārējos apriņķa pašvaldības darbiniekus ieceļ un atbrīvo apriņķa vecākais uz attiecīgā palīga priekšlikumu. V un VI atalgojuma grupu darbinieku iecelšanai un atbrīvošanai vajadzīga iekšlietu ģenerāldirektora piekrišana, kas to dod, vienojoties ar piekritīgā resora ģenerāldirektoru.

5. §

(1) Apriņķa vecākais ir pakļauts iekšlietu ģenerāldirektora vispārējai dienesta pārraudzībai un piekritīgo ģenerāldirektoru pārraudzībai attiecīgā nozarē.

(2) Iekšlietu ģenerāldirektors var dot apriņķa vecākam saistošus norādījumus vispārējās apriņķa pārvaldes lietās, bet piekritīgie ģenerāldirektori — sava resora lietās.

6. §

(1) Apriņķa pašvaldībā pie apriņķa vecākā darbojas 6—12 apriņķa padomnieki, kuŗu skaitu atsevišķos apriņķos noteic iekšlietu ģenerāldirektors.

(2) Apriņķa padomniekus no pilntiesīgo vietējo iedzīvotāju vidus uz 6 gadiem ieceļ iekšlietu ģenerāldirektors uz apriņķa vecākā priekšlikumu.

(3) Apriņķa padomnieka amats ir goda amats.

(4) Iedzīvotājs var no šī, kā arī no jebkuŗa cita goda amata izpildīšanas atteikties vai pieprasīt viņa atbrīvošanu tikai svarīgu iemeslu dēļ. Iemesla svarīgumu izšķir apriņķa vecākais. Viņš var uzlikt iedzīvotājam, kuŗš bez svarīga iemesla atsakās uzņemties vai izpildīt goda amatu, naudas sodu līdz RM 500,—. Soda nauda piedzenama administratīvā kārtībā.

(5) Iekšlietu ģenerāldirektors nosaka, vai un kādā apmērā apriņķa padomniekiem var piešķirt dienas un ceļa naudu no apriņķa pašvaldības līdzekļiem.

7. §

(1) Pirms svarīgu apriņķa pašvaldības jautājumu izlemšanas apriņķa vecākais uzklausā apriņķa padomnieku atsauksmes. Apriņķa padomnieku atsauksme jāuzklausā pirms šādu jautājumu izlemšanas:

- 1) par apriņķa pašvaldības budžeta projektu un budžeta izpildījuma pārskatu;
- 2) par nodokļu, nodevu un klaušu ieviešanu un to apmēriem;
- 3) par dažādu kapitālu un fondu dibināšanu un izlietošanu;
- 4) par nekustamu īpašumu iegūšanu, atsavināšanu un iekļāšanu;

- 5) par aizņēmumiem, aizdevumiem un citām saistībām pašvaldības vārdā, ja tās pēc apmēra pārsniedz 10% no iepriekšējā gada kārtējā budžeta;
- 6) par svarīgāko apriņķa labierīcību iekārtošanu, kā arī par lielāku uzņēmumu un iestāžu dibināšanu;
- 7) par apriņķa robežu grozīšanu;
- 8) par saistošu noteikumu projektiem.

(2) Steidzamos gadījumos apriņķa vecākais attiecīgo jautājumu var izlemt, neuzklausot apriņķa padomnieku atsaukumi, bet par to viņš ziņo padomniekiem tuvākā apspriedē.

8. §

(1) Apriņķa padomnieku apspriedes sasauc un vada apriņķa vecākais vai viņa vietnieks. Uz apriņķa vecākā aicinājumu tajās var piedalīties lietpratēji.

(2) Apspriedes protokolu raksta apriņķa pašvaldības sekretārs vai viņa vietnieks.

9. §

Ja apriņķa vecākais attiecīgo jautājumu par pašvaldības obligāto pienākumu veikšanu neizlemj likumā paredzētā vai pārraudzības organa noteiktā laikā, tad pārraudzības organam ir tiesība izlemt šo jautājumu un dot rīkojumus apriņķa vecākam par lēmuma izpildīšanu.

10. §

Apriņķa vecākā lēmumus likumības un lietderības ziņā lietā ieinteresētās personas vai iestādes var pārsūdzēt iekšlietu ģenerāldirektoram viena mēneša laikā, skaitot no lēmuma paziņošanas dienas. Iekšlietu ģenerāldirektora lēmumi ir galīgi un nav pārsūdzami.

11. §

Vispārējas instrukcijas šo noteikumu piemērošanai izdod iekšlietu ģenerāldirektors, bet instrukcijas atsevišķās nozarēs — kopā ar piekritīgo ģenerāldirektoru.

12. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1942. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1942. g. 30. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors
O. DANKERS.

NOTEIKUMI

par pilsētu pašvaldības darbību.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 10. jūlija 129. num. 678. lpp. un Deutsche Zeitung im Ostland 1942. g. 15. jūlija 191. num.

Pamatojoties uz Austrumu apgabala reichskomisāra 1942. g. 15. maija noteikumu par komūnālās pašvaldības ieviešanu 6 § (Vbl. RKO. 99 lpp.), nosaku sekojošo:

1. §

Pilsētu pašvaldības darbojas uz 1939. g. 30. jūnija likuma par pilsētu pašvaldību (Lik. kr. 1939. g. 109) pamata tādā redakcijā, kāda bija spēkā 1940. g. 17. jūnijā. Pēc 1940. g. 17. jūnija izdotie likumi un noteikumi piemērojami, ciktāl tie pēc 1941. g. 1. jūlija nav noteikti atcelti.

2. §

Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētu pašvaldības pārzina pārvaldības, kultūrālās un saimnieciskās lietas. Pašvaldības lietās pilsētas pašvaldība darbojas patstāvīgi un ar savu atbildību, bet zemes vispārējās pārvaldes lietās — pēc centrālo iestāžu norādījumiem.

3. §

(1) Pilsētas pašvaldību pilnā mērā vada pilsētas vecākais, kas pilnīgi atbild par pašvaldības darbības likumību un lietderību.

(2) Pilsētas vecākam ir viens vai vairāki palīgi — atsevišķo nozaļu vadītāji. Vecākā palīgi izpilda pašvaldības uzdevumus pilsētas vecākā noteiktās robežās un apmēros.

(3) Viens no pilsētas vecākā palīgiem ir vispārīgais pilsētas vecākā vietnieks, kas izpilda vecākā vietu viņa prombūtnes laikā. Viņu sauc par „pirmo palīgu”. Gadījumam, kad pirmais palīgs aizkavēts, pilsētas vecākais nosaka kārtību, kādā pārējie palīgi uzņemas viņa vispārīgu atvietošanu.

4. §

(1) Liepājas, Jelgavas, Daugavpils pilsētu vecākos iecel un atbrīvo ģenerālkomisārs uz iekšlietu ģenerāldirektora priekšlikumu un pēc apgabala komisāra uzklauššanas.

(2) Šī paragrafa 1. daļā minēto pilsētu vecāko palīgus iecel un atbrīvo iekšlietu ģenerāldirektors uz piekritisgās noza-

res ģenerāldirektora priekšlikumu. Pilsētas vecākā pirmo palīgu iecel iekšlietu ģenerāldirektors ar apgabala komisāra piekrišanu.

(3) Pārējo pilsētu vecākos un viņu palīgus iecel un atbrīvo iekšlietu ģenerāldirektors uz aprinča vecākā priekšlikumu. Pilsētas vecāko un viņa pirmo palīgu iecel iekšlietu ģenerāldirektors ar apgabala komisāra piekrišanu.

(4) Pilsētu pašvaldības darbiniekus iecel un atbrīvo pilsētas vecākais, bet

- a) V un VI atalgojuma grupu darbinieku iecelšanai un atbrīvošanai vajadzīga iekšlietu ģenerāldirektora piekrišana, kas to dod, vienojoties ar piekritīgās nozares ģenerāldirektoru, un
- b) VII un VIII atalgojuma grupu darbinieku iecelšanai un atbrīvošanai aprinķī ietilpstošās pilsētās vajadzīga aprinča vecākā piekrišana.

5. §

(1) Pilsētas pašvaldībā pie pilsētas vecākā darbojas 6—12 pilsētas padomnieki, kuŗu skaitu noteic iekšlietu ģenerāldirektors.

(2) Pilsētas padomniekus no pilntiesīgo iedzīvotāju vidus uz 6 gadiem iecel iekšlietu ģenerāldirektors uz aprinča vecākā priekšlikumu, bet aprinķī neiekļautās pilsētās — uz pilsētas vecākā priekšlikumu.

(3) Pilsētas padomnieka amats ir goda amats.

(4) Iedzīvotājs var no šī, kā arī jebkuŗa cita goda amata izpildīšanas atteikties vai pieprasīt viņa atbrīvošanu tikai svarīgu iemeslu dēļ. Iemesla svarīgumu izšķir pilsētas vecākais. Viņš var uzlikt iedzīvotājam, kuŗš bez svarīga iemesla atsakās uzņemties vai izpildīt goda amatu, naudas sodu līdz RM 500,—. Soda nauda piedzenama administratīvā kārtībā.

(5) Iekšlietu ģenerāldirektors nosaka, vai un kādā apmērā pilsētas padomniekiem var piešķirt dienas un ceļa naudu no pilsētas pašvaldības līdzekļiem.

6. §

(1) Pirms svarīgu pilsētas pašvaldības jautājumu izlemšanas pilsētas vecākais uzklausa pilsētas padomnieku atsaukmes. Pilsētas padomnieku atsaukmes jāuzklausa pirms šādu jautājumu izlemšanas:

1. par budžeta projektu un budžeta izpildījuma pārskatu;
2. par nodokļu, nodevu un kļaušu ieviešanu un to apmēriem;
3. par dažādu kapitālu un fondu dibināšanu un izlietošanu;
4. par nekustamu īpašumu iegūšanu, atsavināšanu un iekļāšanu;
5. par aizņēmumiem, aizdevumiem un citām saistībām pilsētas pašvaldības vārdā, ja tās pēc apmēra pārsniedz 10% no iepriekšējā gada kārtējā budžeta;
6. par lielāku pilsētas iestāžu un uzņēmumu dibināšanu;
7. par pilsētas robežu grozīšanu;
8. par saistošu noteikumu projektu;
9. par lielāku tiesisku strīdu vešanu.

(2) Steidzamos gadījumos pilsētas vecākais attiecīgo jautājumu var izlemt, neuzklausot pilsētas padomnieku atsaukumi, bet par to viņš ziņo pilsētas padomnieku tuvākā apspriedē.

7. §

(1) Pilsētas padomnieku apspriedes sasauc un vada pilsētas vecākais vai viņa vietnieks. Uz pilsētas vecākā uzaicinājumu tajās var piedalīties lietpratēji.

(2) Apspriedes protokolu raksta pilsētas sekretārs vai viņa vietnieks.

8. §

Ja pilsētas vecākais attiecīgu jautājumu par pašvaldības obligāto pienākumu veikšanu neizlemj noteikumos paredzētā vai pārraudzības organa noteiktā laikā, tad pārraudzības organam ir tiesība izlemt šo jautājumu un dot rīkojumu pilsētas vecākam par lēmuma izpildīšanu.

9. §

Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētu vecāko lēmumus likumības un lietderības ziņā lietā ieinteresētās personas vai iestādes var pārsūdzēt iekšlietu ģenerāldirektoram 14 dienu laikā, skaitot no lēmuma paziņošanas dienas, bet pārējo pilsētu vecāko lēmumus 14 dienu laikā aprinča vecākam, bet pēdējā lēmumus — mēneša laikā iekšlietu ģenerāldirektoram, kura lēmumi ir galīgi un nav pārsūdzami.

10. §

Vispārējas instrukcijas šo noteikumu piemērošanai izdod iekšlietu ģenerāldirektors, bet atsevišķās nozarēs — kopā ar piekritīgo ģenerāldirektoru.

11. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1942. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1942. g. 30. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors O. DANKERS.

NOTEIKUMI

par pagastu pašvaldības darbību.

Izsludināts: Rīkojumu Vēstnesī 1942. g. 12. jūlija 131. num. 690. lpp. un Deutsche Zeitung im Ostland 1942. g. 17. jūlija 193. num.

Pamatojoties uz Austrumu apgabala reichskomisāra 1942. g. 15. maija noteikumu par komūnālās pašvaldības ieviešanu 6. § (Vbl. RKO. 99. lpp.), nosaku sekojošo:

1. §

Pagastu pašvaldības darbojas uz 1922. g. 21. jūnija likuma par pagastu pašvaldību (Lik. kr. 1922. g. 119) pamata tādā redakcijā, kāda bija spēkā 1940. g. 17. jūnijā. Pēc 1940. g. 17. jūnija izdotie likumi un noteikumi piemērojami, ciktāl tie pēc 1941. g. 1. jūlija nav noteikti atcelti.

2. §

(1) Pagastu pašvaldību pilnā mērā vada pagasta vecākais, kas pilnīgi atbild par pašvaldības darbības likumību un lietderību.

(2) Pagasta vecākam ir viens vai vairāki palīgi. Vecākā palīgi izpilda pašvaldības uzdevumus pagasta vecākā noteiktās robežās un apmēros. Viens no pagasta vecākā palīgiem ir vispārīgais pagasta vecākā vietnieks, kas izpilda vecākā vietu viņa prombūtnes laikā. Viņu sauc par „pirmo palīgu”.

(3) Gadījumam, kad pirmais palīgs aizkavēts, pagasta vecākais nosaka kārtību, kādā pārējie palīgi uzņemas viņa vispārīgu atvietošanu.

3. §

(1) Pagasta vecāko un pirmo palīgu iecel un atbrīvo apriņķa vecākais ar apgabala komisāra piekrišanu.

(2) Pagasta vecākā pārējos palīgus iecel un atbrīvo apriņķa vecākais uz pagasta vecākā priekšlikumu.

(3) Pagasta sekretārus un viņu palīgus iecel un atbrīvo pagasta vecākais ar apriņķa vecākā piekrišanu. Pārējos darbiniekus iecel un atlaiž pagasta vecākais.

4. §

(1) Pagasta pašvaldībā pie pagasta vecākā darbojas pagasta padomnieki. Pagasta padomnieku skaits ir šāds:

Pagastos ar iedzīvotāju skaitu līdz . . . 1000 — 6 pad.

Pagastos ar iedzīvotāju skaitu no 1001 līdz 4000 — 9 „

Pagastos ar iedzīvotāju skaitu virs 4000 — 12 pad.

(2) Pagasta padomniekus no pilntiesīgo vietējo iedzīvotāju vidus uz 6 gadiem iecel apriņķa vecākais uz pagasta vecākā priekšlikumu.

(3) Pagasta padomnieka amats ir goda amats.

(4) Iedzīvotājs var no šī, kā arī jebkuŗa cita goda amata izpildīšanas atteikties vai pieprasīt viņa atbrīvošanu tikai svarīgu iemeslu dēļ. Iemesla svarīgumu izšķir pagasta vecākais. Viņš var uzlikt iedzīvotājam, kuŗš bez svarīga iemesla atsakās uzņemties vai izpildīt goda amatu, naudas sodu līdz RM 500,—. Soda nauda piedzenama administratīvā kārtībā.

(5) Apriņķa vecākais nosaka, vai un kādā apmērā pagasta padomniekiem var piešķirt dienas naudu no pagasta pašvaldības līdzekļiem.

5. §

(1) Pirms svarīgu pagasta pašvaldības jautājumu izlemšanas pagasta vecākais uzklausa pagasta padomnieku atsauksmes. Pagasta padomnieku atsauksmes jāuzklausa pirms šādu jautājumu izlemšanas:

1. par pagasta budžeta projektu un budžeta izpildījumu;

2. par nodokļu, nodevu un kļaušu ieviešanu un to apmēriem;
3. par dažādu kapitālu un fondu dibināšanu un izlietošanu;
4. par nekustamu īpašumu iegūšanu, atsavināšanu vai iekļīšanu;
5. par aizņēmumiem, aizdevumiem un citām saistībām pašvaldības vārdā, ja tās pēc apmēra pārsniedz 10% no iepriekšējā gada kārtējā budžeta;
6. par svarīgāko pagasta pašvaldības labierīcību iekārtošanu, kā arī par lielāku uzņēmumu un iestāžu dibināšanu;
7. par pagasta robežu grozīšanu;
8. par lielāku tiesisku strīdu vešanu.

(2) Steidzamos gadījumos pagasta vecākais attiecīgo jautājumu var izlemt, neuzklausot pagasta padomnieku atsauksmi, bet par to viņš ziņo padomniekiem tuvākā apspriedē.

6. §

(1) Pagasta padomnieku apspriedes sasauc un vada pagasta vecākais vai viņa vietnieks. Uz pagasta vecākā uzaicinājumu tajās var piedalīties arī lietpratēji.

(2) Apspriedes protokolu raksta pagasta sekretārs vai viņa vietnieks.

7. §

Ja pagasta vecākais attiecīgu jautājumu par pašvaldības obligāto pienākumu veikšanu neizlemj likumā paredzētā vai pārraudzības organa noteiktā laikā, tad pārraudzības organam ir tiesība izlemt šo jautājumu un dot rīkojumu pagasta vecākam par lēmuma izpildīšanu.

8. §

Pagasta vecākā lēmumus likumības un lietderības ziņā lietā ieinteresētās personas vai iestādes var pārsūdzēt aprīņa vecākam 14 dienu laikā, skaitot no lēmuma paziņošanas dienas, bet aprīņa vecākā lēmumus — viena mēneša laikā iekšlietu ģenerāldirektoram. Iekšlietu ģenerāldirektora lēmumi ir galīgi un nav pārsūdzami.

9. §

Vispārējās instrukcijas šo noteikumu piemērošanai izdod iekšlietu ģenerāldirektors, bet atsevišķās nozarēs — kopā ar piekritīgo ģenerāldirektoru.

10. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1942. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1942. g. 30. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors

O. DANKERS.

Iekšlietu ģenerāldirektora RĪKOJUMS par apriņķu pašvaldību darbību.

(Paziņots visām pašvaldībām ar Pašvaldības departamenta 1943. g. 30. jūnija 120—03 nr. apkārtrakstu).

1942.g.30.jūnija noteikumu izpildīšanai par
~~1) Apriņķa vecākais pašvaldības lietās ir~~ apriņķa pašvaldību darbību nosaku sekošo:

Pie 3. §

1) Apriņķa vecākais pašvaldības lietās ir apriņķa pašvaldības amatpersona, bet zemes vispārējās pārvaldības lietās — zemes pārvaldes ierēdnis.

2) Apriņķa vecākais pārstāv apriņķa pašvaldību kā publiski tiesiskā laukā, tā arī civiltiesiskos darījumos.

3) Lēmumiem, kas nodibina pašvaldībai saistības, nepieciešams apriņķa vecākā rakstisks lēmums. Apriņķa vecākā prombūtnes gadījumā lēmumu paraksta divas viņu atvietojošas amatpersonas.

4) Pārvaldes tekošām lietām, kam naudas ziņā attiecībā uz apriņķi nav svarīgas nozīmes, 3. nodalījuma forma nav vajadzīga.

5) Apriņķa vecākam, ciktāl tas nepieciešams, ir 7 palīgi — nozaļu vadītāji, kuņi pārzina šādas nozares:

1) administratīvo nozari: apriņķa, pagastu un pilsētu pašvaldību personāla, pārvaldības, saimniecības, budžeta un grāmatvedības lietas;

- 2) izglītības nozari: obligāto mācības iestāžu saimniecības, ārpusskolas, izglītības un kultūras lietas;
- 3) nodokļu nozari: pašvaldību nodokļu, to uzlikšanas, iekasēšanas un pārsūdzības lietas;
- 4) iedzīvotāju apgādes nozari: pārtikas, apavu, tekstilpreču, kurināmā un citu normēto preču sadales lietas;
- 5) tautas labklājības nozari: veselības aizsardzības, epidēmiju apkaņošanas, sanitārās uzraudzības, pensiju, nespējnieku un trūcīgo bērnu apgādības lietas;
- 6) lauksaimniecības nozari: agronomiskās un veterinārās, kā arī lauksaimniecības nodevu un kļaušu lietas;
- 7) tirdzniecības un rūpniecības nozari: tirdzniecības, kooperācijas un rūpniecības veicināšana un uzraudzība;
- 8) būvniecības nozari: pašvaldību, sabiedrisko un privāto ēku, kā arī lauku būvniecības lietas, izņemot būvinspekciju.
- 6) Administratīvo nozari vada apriņķa vecākais.

7) Nozares, atkarībā no apriņķa lieluma, iedzīvotāju skaita un pašvaldības saimnieciskā stāvokļa, ar iekšlietu ģenerāldirektora lēmumu var apvienot, samazinot līdz ar to apriņķa vecākā palīgu skaitu.

Pie 4. §

- 1) Visi apriņķa vecākā darbinieki skaitās apriņķa pašvaldības dienestā un pakļauti apriņķa vecākā disciplinārai varai.
- 2) Darbinieku skaitu katrā apriņķī noteic štātu plāns.

Pie 6. §

1) Par apriņķa padomnieku var iecelt ikvienu pilntiesīgu apriņķa iedzīvotāju, kas sasniedzis 25 g. vecumu, vismaz kopš viena gada dzīvo apriņķī, nav sodīts ar cietuma vai smagāku sodu un neatrodas aizgādībā.

2) Par svarīgu iemeslu, kuŗa dēļ var atteikties no apriņķa padomnieka amatu, jo sevišķi uzskatāms:

- 1) ja ieņem publisku amatu un iecēlēja amatpersona atzīst, ka padomnieka darbība nav savienojama ar viņa tiešiem dienesta pienākumiem;
- 2) ja jau sešus gadus izpildījis pašvaldības goda amatu;
- 3) ja ir vismaz 4 mazgadīgi bērni;

- 4) pārzina vismaz 2 aizbildnības vai aizgādības;
 - 5) bieža vai ilglaicīga prombūtne ārpus apriņķa;
 - 6) slimība, kas kavē amata pienākumu pildīšanu;
 - 7) vecums pāri 60 gadiem.
- 3) Pie apriņķa vecākā darbojas šāds skaits apriņķa padomnieku sekojošos apriņķos:
- 12 apriņķa padomnieki — Rīgas, Jelgavas, Liepājas, Daugavpils, Valmieras, Rēzeknes un Abrenes apriņķos;
 - 9 apriņķa padomnieki — Valkas, Cēsu, Madonas, Kuldīgas, Jēkabpils un Ludzas apriņķos;
 - 6 apriņķa padomnieki — Bauskas, Tukuma, Ilūkstes, Ventspils, Talsu un Aizputes apriņķos.

Pie 8. §

1) Apriņķa vecākais uzaicina apriņķa padomniekus vismaz 3 dienas iepriekš uz apspriedēm un paziņo viņiem apspriežamos jautājumus. Apriņķa padomniekiem jādod iespēja apriņķa vecākā kancelejā iepazīties ar apspriežamiem jautājumiem.

2) Apriņķa padomniekiem jāpiedalās apspriedēs, ja viņus no tām neatbrīvo apriņķa vecākais. Tam, kas bez dibināta iemesla nepiedalās apspriedēs, apriņķa vecākais saskaņā ar Noteikumu par apriņķu pašvaldības darbību 6. § var uzlikt naudas sodu.

3) Apriņķa vecākais ik reizes nosaka, vai apspriedes ir atklātas, vai slēgtas. Atklātām apspriedēm publiski jāizziņo dienas kārtība, uzrādot vietu un laiku.

4) Apriņķa vecākā palīgi piedalās apriņķa padomnieku apspriedēs.

5) Uz apriņķa vecākā pieprasījumu apriņķa padomniekiem jāizsaka savas domas zināmos apspriežamos jautājumos. Apriņķa padomnieki balsošanu neizdara.

6) Padomnieku apspriežu protokolu, kas satur to būtisko saturu, paraksta sēdes vadītājs un apriņķa sekretārs. Protokols nolasāms apspriedes beigās vai pirms nākošās sēdes, ja ir jāizgatavo plašāks protokols. Apriņķa padomnieki pret protokolu var celt rakstiski vai mutiski iebildumus, kas jāatzīmē protokolā.

7) Apriņķa padomnieku apspriežu protokola noraksts ar attiecīgu apriņķa vecākā lēmumu nosūtāms iekšlietu ģenerāldirektoram.

Rīgā, 1943. g. 17. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors
O. DANKERS.

Iekšlietu ģenerāldirektora RĪKOJUMS par pilsētu pašvaldību darbību.

(Paziņots visām apriņķu un pilsētu pašvaldībām ar Pašvaldības departamenta 1943. g. 12. oktobra 13. nr. apkārtrakstu).

1942. g. 30. jūnija noteikumu izpildīšanai par pilsētu pašvaldību darbību ar ģenerālkomisāra kunga Rīgā piekrišanu nosaku sekojošo:

Pie 3. §

1. Liepājas, Jelgavas un Daugavpils, kā arī apriņķos iekļauto pilsētu vecākais pārstāv pilsētas pašvaldību kā publisko tiesību laukā, tā arī civiltiesiskos darījumos.

2. Lēmumi, kuŗi pašvaldībai nodibina kādu saistību, jāizgatavo rakstiskā veidā. Tie jāparaksta pilsētas vecākam, vai divām pilsētas vecāko pārstāvētajām amatpersonām.

3. Pārvaldes tekošām lietām, kam naudas ziņā attiecībā uz pilsētu nav svarīgas nozīmes, 2. nodalījuma forma nav vajadzīga.

4. Pilsētas vecākam ir 1—5 palīgi, kuŗu skaitu, atkarībā no pilsētas lieluma, iedzīvotāju skaita un saimnieciskā stāvokļa, Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētās nosaka iekšlietu ģenerāldirektors, bet apriņķos iekļautās pilsētās apriņķa vecākais.

Pie 4. §

1. Visi pilsētas valdes darbinieki skaitās pilsētas pašvaldības dienestā un tie pakļauti pilsētas vecākā disciplinārai varai.

2. Darbinieku skaitu noteic štātu plāns.

Pie 5. §

1. Par pilsētas padomnieku var iecelt katru pilntiesīgu pilsētas iedzīvotāju, kas vismaz 25 gadus vecs, vismaz kopš viena gada dzīvo pilsētā, nav sodīts ar cietuma vai smagāku sodu un neatrodas aizgādībā.

2. Par svarīgiem iemesliem, kuŗu dēļ var atteikties no pilsētas padomnieka amata, uzskatāms:

- a) ja ieņem publisku amatu un iecēlēja amatpersona atzīst, ka padomnieka darbība nav savienojama ar viņa tiešiem dienesta pienākumiem;
- b) ja jau 6 gadus izpildījis pašvaldības goda amatu;
- c) ja ir vismaz 4 mazgadīgi bērni;
- d) pārzin vismaz 2 aizbildnības vai aizgādības;
- e) bieža vai ilgstoša prombūtne ārpus pilsētas robežām;
- f) slimība, kas kavē amata pienākumu pildīšanu;
- g) vecums pāri par 60 gadiem.

3. Atsevišķās pilsētās noteikts sekojošais padomnieku skaits:

Liepājā, Jelgavā un Daugavpilī — 12 padomnieki, pilsētās ar iedzīvotāju skaitu pāri par 10.000 — 10 padomnieki, pilsētās ar iedzīvotāju skaitu no 5.001 līdz 10.000 — 8 padomnieki, pilsētās ar iedzīvotāju skaitu līdz 5.000 — 6 padomnieki.

Pilsētās iedzīvotāju skaits ņemams pēc jaunākiem statistiskiem datiem.

Pie 7. §

1. Pilsētas vecākais padomnieku apspriedes izziņo vismaz 3 dienas iepriekš un paziņo viņiem apspriežamos jautājumus. Pilsētas padomniekiem jādod iespēja pilsētas vecākā kancelejā iepazīties ar apspriežamiem jautājumiem.

2. Pilsētas padomniekiem jāpiedalās apspriedēs, ja viņus no tām neatbrīvo pilsētas vecākais. Tam, kas bez dibināta iemesla nepiedalās apspriedēs, pilsētas vecākais saskaņā ar noteikumu par pilsētu pašvaldības darbību 5. paragrafu var uzlikt naudas sodu.

3. Pilsētas vecākais ik reizes nosaka, vai apspriedes ir atklātas vai slēgtas. Atklāto apspriežu dienas kārtība savlaicīgi iepriekš publiski jāizziņo, uzrādot vietu un laiku.

4. Pilsētas vecākā palīgi piedalās pilsētas padomnieku apspriedēs.

5. Uz pilsētas vecākā pieprasījumu pilsētas padomniekiem jāizsaka savas domas zināmos apspriežamos jautājumos. Pilsētas padomnieki balsošanu neizdara.

6. Padomnieku apspriežu protokolu, kas satur to būtisko saturu, paraksta sēdes vadītājs un pilsētas sekretārs. Protokols nolasāms apspriedes beigās vai arī, ja jāizgatavo plašāks protokols, pirms nākošās sēdes. Pilsētas padomnieki pret protokolu var celt rakstiski vai mutiski iebildumus, kas jāatzīmē protokolā.

7. Pilsētas padomnieku apspriežu protokola noraksts ar attiecīgu pilsētas vecākā lēmumu nosūtāms uzraudzības iestādei.

Rīgā, 1943. g. 11. oktobrī.

Iekšlietu ģenerāldirektors
O. DANKERS.

Iekšlietu ģenerāldirektora RĪKOJUMS par pagastu pašvaldību darbību.

(Paziņots visām pašvaldībām ar Pašvaldības departamenta 1943. g. 30. jūnija 120—03 nr. apkārtrakstu).

1942. g. 30. jūnija noteikumu izpildīšanai par pagastu pašvaldību darbību nosaku sekošo:

Pie 2. §

1) Pagasta vecākais pārstāv pagasta pašvaldību kā publiski tiesiskā laukā, tā arī civiltiesiskos darījumos.

2) Lēmumiem, kas nodibina pašvaldībai saistības, nepieciešams pagasta vecākā rakstisks lēmums. Pagasta vecākā prombūtnes gadījumā lēmumu paraksta viņa palīgs un pagasta sekretārs vai tā vietnieks.

3) Pārvaldes tekošām lietām, kam naudas ziņā attiecībā uz pagastu nav svarīgas nozīmes, 2. nodalījuma forma nav vajadzīga.

4) Pagasta vecākam ir 1—6 palīgi, kuŗu skaitu noteic apriņķa vecākais atkarībā no pagasta lieluma un iedzīvotāju skaita.

Pie 4. §

1) Par pagasta padomnieku var iecelt ikvienu pilntiesīgu pagasta iedzīvotāju, kas sasniedzis 25 g. vecumu, vismaz kopš viena gada dzīvo pagastā, nav sodīts ar cietuma vai smagāku sodu un neatrodas aizgādībā.

2) Par svarīgu iemeslu, kuŗa dēļ var atteikties no pagasta padomnieka amata, jo sevišķi uzskatāms:

- 1) ja ieņem publisku amatu un iecēlēja amatpersona atzīst, ka padomnieka darbība nav savienojama ar viņa tiešiem dienesta pienākumiem;
- 2) ja jau sešus gadus izpildījis pašvaldības goda amatu;
- 3) ja ir vismaz 4 mazgadīgi bērni;
- 4) pārzina vismaz 2 aizbildnības vai aizgādības;
- 5) bieža vai ilglaicīga prombūtne ārpus pagasta;
- 6) slimība, kas kavē amata pienākumu pildīšanu;
- 7) vecums pāri par 60 gadiem.

Pie 6. §

1) Pagasta vecākais uzaicina pagasta padomniekus vismaz 3 dienas iepriekš uz apspriedēm un paziņo viņiem apspriežamos jautājumus. Pagasta padomniekiem jādod iespēja pagasta kancelejā iepazīties ar apspriežamiem jautājumiem.

2) Pagasta padomniekiem jāpiedalās apspriedēs, ja viņus no tām neatbrīvo pagasta vecākais. Tam, kas bez dibināta iemesla nepiedalās apspriedē, pagasta vecākais saskaņā ar Noteikumu par pagastu pašvaldības darbību 4. § var uzlikt naudas sodu.

3) Pagasta vecākais ik reizes nosaka, vai apspriedes ir atklātas vai slēgtas. Atklāto apspriežu dienas kārtība savlaicīgi iepriekš publiski jāizziņo, uzrādot vietu un laiku.

4) Pagasta vecākā palīgi piedalās pagasta padomnieku apspriedēs.

5) Uz pagasta vecākā pieprasījumu pagasta padomniekiem jāizsaka savas domas zināmos apspriežamos jautājumos. Pagasta padomnieki balsošanu neizdara.

6) Padomnieku apspriežu protokolu, kas satur to būtisko saturu, paraksta sēdes vadītājs un pagasta sekretārs. Protokols nolasāms apspriedes beigās vai arī pirms nākošās sēdes, ja ir

jāizgatavo plašāks protokols. Pagasta padomnieki pret protokolu var celt rakstiski vai mutiski iebildumus, kas jāatzīmē protokolā.

7) Pagasta padomnieku apspriežu protokola noraksts līdz ar attiecīgiem pagasta vecākā lēmumiem nosūtāms apriņķa vecākam.

Rīgā, 1943. g. 17. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors
O. DANKERS.

NOTEIKUMI

par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās.

Izsludināts: Rikojumu Vēstnesī 1943. g. 4. jūlija 152. num. 685. lpp.

1. §

(1) Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētu, apriņķu, apriņķiem pakļauto pilsētu un pagastu budžetu izpildījumu, kasi un rēķinvedību revidē:

- a) Iekšlietu ģenerāldirekcijas Pašvaldības departaments,
- b) komūnālo pašvaldību revīzijas iestādes.

(2) Revīzijas iestādes nodibina Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētās, apriņķos un pēc vajadzības apriņķiem pakļautās pilsētās un pagastos.

(3) Apriņķu revīzijas iestādēm piekrīt, līdztekus apriņķa pašvaldības revīzijai, arī apriņķim pakļauto pilsētu un pagastu revīzijas.

(4) Apriņķu, pilsētu un pagastu revīzijas iestādes ir komūnālo pašvaldību sastāvdaļas.

2. §

(1) Apriņķu un apriņķiem nepakļauto pilsētu revīzijas iestādes sastādās no vadītāja (vecākā revidenta) un pēc vajadzības no 1 līdz 3 revidentiem.

(2) Apriņķiem pakļauto pilsētu un pagastu revīzijas iestādes sastādās no vadītāja un pēc vajadzības no 1 līdz 2 revidentiem.

3. §

(1) Revīzijas iestāžu vadītājus iecel un atceļ iekšlietu ģenerāldirektors ar kontroles šefa piekrišanu, un tieši:

- a) apriņķos, apriņķiem pakļautās pilsētās un pagastos — uz apriņķa vecākā priekšlikumu,
- b) apriņķiem nepakļautās pilsētās — uz pilsētas vecākā priekšlikumu.

(2) Revidentus iecel un atceļ:

- a) apriņķos un apriņķiem pakļautās pilsētās — iekšlietu ģenerāldirektors uz apriņķa vecākā priekšlikumu,
- b) apriņķiem nepakļautās pilsētās — iekšlietu ģenerāldirektors uz pilsētas vecākā priekšlikumu,
- c) pagastos — apriņķa vecākais uz pagasta vecākā priekšlikumu.

4. §

Revīzijas iestādes vadītājs pakļauts tieši pašvaldības vecākam.

5. §

Revīzijas iestādes vadītājs nevar būt līdz trešai pakāpei radniecībā un līdz otrai pakāpei svainībā ar pašvaldības vecāko, viņa palīgiem un kasieri.

6. §

Revīzijas iestādes vadītājs nevar dot rīkojumus komūnālās pašvaldības vienības maksājumiem, nedz arī tādus izdarīt.

7. §

Instrukciju šiem noteikumiem izdod iekšlietu ģenerāldirektors saziņā ar kontroles šefu.

8. §

Šie noteikumi stājas spēkā 1943. g. 1. jūlijā.

Rīgā, 1943. g. 17. jūnijā.

Iekšlietu ģenerāldirektors
O. DANKERS.

Iekšlietu ģenerāldirektora 1943. g. 15. sept. RĪKOJUMS

Noteikumu par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās izpildīšanai.

(Paziņots visām pašvaldībām ar Pašvaldības departamenta 1943. g. 17. septembra 121. nr. apkārtrakstu).

Saskaņā ar Noteikumu par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās 7. § — 1943. g. Rīkojumu Vēstneša 152. num. 685. lpp. — ar ģenerālkomisāra Rīgā piekrišanu es nosaku sekojošo:

1. §

Revīzijas iestāde izdara vispārējas vai daļējas revīzijas visās pašvaldības darbības nozarēs pašvaldības vecākā uzdevumā un viņa noteiktā laikā un kārtībā.

2. §

(1) Revīzijas aptver:

- a) saimniecības norēķina un visu attaisnotāju dokumentu pārbaudi attiecībā uz to, vai
 - aa) budžets ievērots,
 - bb) atsevišķas rēķinu summas pamatotas un attaisnotas pēc dotiem lietišķiem un grāmatvedības priekšrakstiem,
 - cc) pie ienākumiem un izdevumiem ievēroti likumi un citi noteikumi;
- b) kases un krājumu pārbaudi,
- c) saimniecisku uzņēmumu saimniecības revīziju un tās noslēguma pārbaudi,
- d) pārvaldes revīziju no lietderības un saimnieciskā viedokļa,
- e) iedzīvotāju apgādes un lauksaimniecības nodevu un kļaušu izpildīšanas revīziju.

(2) Vispārējās revīzijās it sevišķi jāpārbauda:

- a) kase un kases attaisnotāji dokumenti,
- b) brīvo līdzekļu uzglabāšana (tekoši rēķini un noguldījumi),

- c) budžetu un uzņēmumu saimniecības plānu izpildījums,
- d) pārejošas summas, kā arī dažādie debitori un kreditori,
- e) materiālu krājumi, to izlietošana un uzglabāšana,
- f) īpašumi un inventārs,
- g) pašvaldības maksājumu bilance uz revīzijas dienu un saimnieciskais stāvoklis,
- h) grāmatvedība (grāmatu ieraksti un slēgumi),
- i) kancelejas kārtība un rakstu izpildīšana,
- k) iedzīvotāju apgādes izvešana, dažādo kartiņu un atļauju izsniegšana un to norēķini,
- l) lauksaimniecības nodevu un klausu lietu izpildīšana,
- m) pašvaldības darbība: skolu uzturēšanā, sociālā apgādībā un pašvaldību ēku apkopšanā,
- n) citi pienākumi, kas uzlikti ar atsevišķiem rīkojumiem.

(3) Revīzijas līdz ar rēķinu pārbaudi pēc 2. paragrafa 1. a rindkopas un saimniecisku uzņēmumu noslēguma pārbaudi pēc 2. paragrafa 1. c rindkopas jāizdara vismaz vienu reizi budžeta gadā.

3. §

(1) Par revīziju uz vietas jāraksta protokols, ko paraksta revidenti un revīzijā pieaicinātās atbildīgās dienesta personas.

(2) Ja revīzijā atklāti pašvaldībai nodarīti zaudējumi vai dienesta pārkāpumi, tad revīzijas vadītājs pieprasa no attiecīgām dienesta personām rakstiskus paskaidrojumus, ko pievieno protokolam un vajadzības gadījumā izdara tūlītēju izziņu.

4. §

(1) Revīzijas protokolam jāpievieno revidenta noteikts slēdziens par katru revidēto pašvaldības darbības nozari. Revīzijas protokols nekavējoties jāiesniedz caurskatīšanai savam pašvaldības vecākam.

(2) Apriņķu un apriņķī neiekļauto pilsētu revīzijas protokola norakstu apriņķu un Liepājas, Daugavpils un Jelgavas pilsētu vecākie līdz ar attiecīgā sava lēmuma norakstu ne vēlāk kā 14 dienu laikā pēc revīzijas nosūta Pašvaldības departamentam un kontroles šefam zināšanai. Apriņķī iekļauto pil-

sētu un pagastu revīzijas protokolu noraksti iesūtāmi tik tādā gadījumā, ja ceļami svarīgi iebildumi.

(3) Apriņķim pakļauto pilsētu un pagastu pašvaldību vecākie savas pašvaldības revīzijas iestādes protokola un sava lēmuma norakstus iepriekšējā rindkopā minētā termiņā nosūta apriņķa vecākam.

5. §

Par katrā budžeta gadā izdarītām pašvaldību revīzijām un vēlāko rīcību revīziju lietās apriņķu un Liepājas, Daugavpils un Jelgavas pilsētu vecākie sniedz īsu pārskatu Pašvaldības departamentam līdz sekojošā gada 15. aprīlim.

6. §

Ar Noteikumu par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās 1. § netiek skārtas 1943. g. 15. I Noteikumos par zemes pašpārvaldes pārbaudes uzdevumiem paredzētās kontroles šefa tiesības (1943. g. Rīkoj. Vēstn. Nr. 33).

Rīgā, 1943. g. 15. septembrī.

Iekšlietu ģenerāldirektors

O. DANKERS.

S A T U R S.

	Lpp.
Noteikumi par komūnālās pašvaldības ieviešanu	3
Izpildnoteikumi pie noteikumiem par komūnālās pašpārvaldes ieviešanu	4
Otrie izpildnoteikumi pie noteikumiem par komūnālās pašvaldības ieviešanu	7
Noteikumi par aprīņķu pašvaldības darbību	7
Noteikumi par pilsētu pašvaldības darbību	11
Noteikumi par pagastu pašvaldības darbību	14
Iekšlietu ģenerāldirektora rīkojums par aprīņķu pašvaldību darbību ,	17
Iekšlietu ģenerāldirektora rīkojums par pilsētu pašvaldību darbību ,	20
Iekšlietu ģenerāldirektora rīkojums par pagastu pašvaldību darbību ,	22
Noteikumi par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās	24
Iekšlietu ģenerāldirektora 15. septembrā rīkojums Noteikumu par revīzijas iestāžu nodibināšanu komūnālās pašvaldībās izpildīšanu	26